

Csehimindszent középkori temploma

2011 július 28. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Vas megye zalai határán, Vasvár közelében, a 8-as f?úttól 8 kilométerre délre, erd?s, aprófalvas vidékén található az alig több, mint négyszáz lelkes Csehimindszent. A kemenesháti község a Kutyori-, más néven Széplaki-patak völgye fölé magasodó domb körül alakult ki a középkorban. A dombtet?n a településnek nevet adó, a mindenszentek tiszteletére szentelt templom sok-sok évszázad óta vigyázza az ?si megyeszékhely, Vasvár felé vezet? országutat.
Egy 1314-ben keltezett oklevél tanúsága szerint a falu birtokán a Vasvári família tagjai osztoztak, az ekkor els? ízben említett Mindenszentek-plébánia azonban megmaradt a családtagok közös kegyurasága alatt. 1342-ben „Omnium Sanctorum de Cheh” formában szerepelt a település – a szomszéd község ma is Csehi; 1359-ben „Mendzenth”-nek írták a nevét, a „Chehy Myndzent” összetétel 1549-ben t?nt fel el?ször. A török háborúk idején a község elnéptelenedett, 1588-ban pusztahelyként írták össze.

A falu kicsinységéhez képest igencsak tekintélyes az útkeresztez?désnél álló templom. Nyugati tornyától a kelet felé néz? gótikus szentélyéig csaknem huszonöt méter hosszú, még a középkorban épült szakaszainak hossza is meghaladja a tizennyolc métert. Építésének története Valter Ilona 1978. évi falkutatása nyomán bontakozott ki. Az els? Mindenszentek-egyház egyhajós, a XIII. század els? felében téglából készült épület volt, a román kori dunántúli templomok népes csoportjának jellegzetes tagja. A hajó csaknem négyzetes arányú: tízméteres hosszához kilencméteres szélesség járul. Nyolcszor hét méteres bels? terét lapos falpillérek – úgynevezett lizénák – tagolják két egyforma szakaszra, a diadalív harántfalának tövénél lépcs?s sarokpillért alakítottak ki. Mindez boltozat voltára utal, azonban sem ennek, sem az eredeti szentélynek nem maradt látható nyoma. Ez utóbbi a régész feltételezése szerint félköríves apszisú lehetett, amelynek helyébe még az 1200-as évek vége el?tt megépülhetett a hajóéval azonos szélesség?, nyolc méter hosszú, szabálytalan sokszög záródású új szentély. Minden bizonnyal kora gótikus stílusú beboltozásáról a saroktámpillérek tanúskodnak. A déli oldalon látható a XIII. századi – kés?bb befalazott – félköríves bejárat, fölötte két, szintén román kori tölcsérablak, valamint egy keskeny, egyenes keret?, l?résszer? ablaknyílás.

A török veszedelem múltával, 1678-ban ismét benépesült a település. Templomát még 1690-ben is romosnak írta le az egyházmegyei vizitáció jegyz?könyve, de nyolc évvel kés?bb renoválták és újrazsindelyezték. Ekkor még nem volt tornya. A nyugati homlokzat elé kilép? barokk harangtornyot az 1758. évi vizitáció említi el?ször, az akkori kegyúr, Festetics József adományából épült a két lábon álló karzattal és az északi sekrestyével együtt. Ez id?ben fedték be a templomot cseréppel, s rendezték be népies barokk ízlés? bútorokkal, szerelték fel kegytárgyakkal. A f?oltár olajképét Dorffmaister István mester festette.
A templom el?tti park Csehimindszent híres fiának, Mindszenty Józsefnek az emlékét ?rzi. A bíboros hercegprímás születésének századik évfordulóján, 1992-ben alakították ki, s állítottak benne emlékm?vet a XX. század legismertebb magyar egyházpolitikusának.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló